

Практичний посібник VII 2013

ВСТУП

Європейський тиждень мобільності (ЄТМ) – це кампанія, присвячена сталій мобільності, яка відбувається щороку 16-22 вересня по всій Європі. Це найграндіозніша ініціатива у світі, що прагне визначити розвиток міської мобільності і транспорту у майбутньому. Щороку у ЄТМ беруть участь тисячі великих і маленьких міст Європи. Проект приваблює учасників із далеких Бразилії, Канади, Японії, Норвегії і Тайваню. Торік до ініціативи долучилося 2,158 місцевих органів влади, яких підтримали національні координатори, європейська асоціація та Європейська комісія (Генеральний Директорат з питань довкілля).

Європейський тиждень мобільності щороку присвячений іншій темі. Року 2012 він відбувся під гаслом «Рухатися у правильному напрямі». Торішній захід підкреслив важливе значення моделей сталої міської мобільності та наголосив, що місцева спільнота мусить брати участь у проектуванні громадського транспорту і плануванні мобільності. Саме місцева влада та її партнери мають залучати громадян до своїх проектів, оновлюючи мережу мобільності та пропагуючи екологічний транспорт.

Цей посібник коротко описує досвід кількох європейських міст, які вдало організували ЄТМ-2012: їхні новаторські акції у рамках щорічної теми; співпрацю із зацікавленими особами; роботу з засобами масової інформації; постійні заходи, які заохочують громадян користуватися екологічним транспортом.

Прочитайте цей посібник заради натхнення і поділіться інформацією про ЄТМ з місцевими активістами!

ЗАГРЕБ: вітаємо нового лауреата Нагороди ЄТМ!

За останнє десятиліття кількість автомобілів у Хорватії зросла на 20% (а заторів стало ще більше). У відповідь Загреб організував Європейський тиждень мобільності, щоб заохотити мешканців користуватися альтернативними видами транспорту у робочий час і на дозвіллі. Враховуючи те, у якому становищі перебувало місто, ЄТМ-2012 домігся суттєвих змін у галузі громадського транспорту та залучення місцевої громади. За це Загреб отримав Нагороду ЄТМ.

Щоб познайомити з темою якомога більше цільових груп, столиця Хорватії розробила програму, яка поєднала міський фітнес, консультації для громадян, культурні події та освітні заходи. Учасники брали участь у безкоштовних заняттях із зумби і тхеквондо на спортивних майданчиках просто неба, дізналися, як оновити свій велосипед, на інформаційних стендах для велосипедистів, і проїхалися у старовинних і найсучасніших трамваях. Водночас екологічні здобутки ЄТМ було ретельно виміряно – організатори стежили за якістю повітря і рівнем шуму та облаштували по всьому місту пункти перевірки здоров'я. Ці акції не тільки зібрали інформацію про рівень

забруднення і його наслідки, а й повідомили місцеву громаду про те, як транспорт і затори впливають на кожного мешканця міста.

Упродовж тижня започаткували кілька постійних заходів. Відбулися презентації нової інфраструктури для інвалідних візків та оновленої громадської стоянки, яку пристосували для велосипедів. На ці події завітало чимало журналістів. Європейський тиждень мобільності співпрацював із іншими проектами ЄС та міської ради, як-от CIVITAS ELAN, TRAILBLAZER і Presto. Кожен проект був розрахований на конкретну групу громадян, зокрема студентів і пасажирів громадського транспорту.

Агітаційний експрес

Європейський тиждень мобільності – це чудова нагода розповісти про те, чого досягнуло Ваше місто у галузі сталої мобільності. Співпрацюйте із усіма місцевими проектами, які займаються тією ж темою, адже це вигідно для обох сторін: Ви скористаєтеся їхнім досвідом і заощадите кошти, а Ваші партнери матимуть прекрасний шанс розповісти про свої здобутки! До прикладу, Загреб організував семінари та встановив інформаційні намети у співпраці з проектом CIVITAS.

ЄВЛЕ: співпраця заради неперевершеного Європейського тижня мобільності

Місто Євле – лауреат Нагороди ЄТМ-2009 – відзначилося 2012 року, склавши розмаїту програму заходів, яка заохочувала громадян налагодити конструктивний діалог із владою міста щодо того, як удосконалити модель міської мобільності. Європейський тиждень мобільності подарував ще одну нагоду міській владі – презентувати нові велодоріжки, оновлену інфраструктуру для громадського транспорту і нові периферійні автостоянки.

Крім того, з нагоди Дня без авто, який святкують 22 вересня, Євле та сусіднє місто Естерсунд позмагалися у конкурсі, який заохочував жителів цих міст їздити автобусом. Ці міста співпрацюють у рамках Шведської мережі муніципалітетів з питань зміни клімату. В акції взяло участь чимало людей, які нечасто їздять громадським транспортом, а тепер отримали нагоду безкоштовно ним скористатися.

Агітаційний експрес

Однією із акцій, що дала громадянам змогу поспілкуватися з міськими урядовцями, стала так звана «прогулянка-діалог» – мешканці міста та представники міської влади обговорювали проблеми громадського транспорту, заторів та пішохідних і велосипедних зон, прогулюючись центром міста. Це не тільки гарна нагода для міських урядовців почути ідеї жителів про те, що варто поліпшити і як це зробити, а й чудовий шанс представити та прорекламувати наявну та заплановану інфраструктуру мобільності.

ЕСТЕРСУНД: у центрі уваги – еко-мобільність

Міська влада шведського міста Естерсунд нещодавно поставила собі за мету повністю відмовитися від викопного палива. Цей сміливий намір урядовці обговорили з місцевою громадою, представниками бізнесу та енергетичними компаніями упродовж Європейського тижня мобільності – 2012. Щоб утілити ідею в життя, місто інвестувало у муніципальні електромобілі і телеконференц-зв'язок, представивши свої здобутки під час ЄТМ. Громадяни мали нагоду скористатися альтернативними видами транспорту, поїхавши додому безкоштовним нічним автобусом. Замість квитка треба було показати картонну підставку під пивний кухоль.

Естерсунд скористався тим, що він розташований на Зеленій автомагістралі (транспортний коридор через Скандинавію завдовжки 440 км, де заборонено їхати автомобілям, що споживають викопне паливо) та організував семінари про еко-мобільність для жителів міста, працівників міської ради та власників малого бізнесу. Щоб привернути увагу засобів масової інформації та поінформувати якомога ширші верстви населення про транспортні засоби з низьким рівнем викидів, місто провело перегони електричних автомобілів і розробило програму, що за її допомогою мешканці можуть порівняти, скільки часу та грошей коштуватиме їм щоденна подорож до місця праці чи навчання різними видами транспорту.

Агітаційний експрес

Жителі міста також насолоджувалися трьома тимчасовими зеленими оазами, що їх облаштували на міських стоянках у День парків/інгу Естерсунда. Ця доволі дешева акція привернула увагу мешканців і журналістів. Міська влада всього лише дозволила добровольцям взяти у свої руки три громадські стоянки і перетворити їх на тимчасові зелені осередки, де мешканці чаювали, грали ігри на траві і брали участь у конкурсі, де можна було виграти проїзний на автобус і квитки в кіно, проголосувавши за найкращий дизайн еко-стоянки.

КРОСНО-ОДЖАНСЬКЕ: скористайтеся усіма можливостями місцевих мереж

Польське місто Кросно-Оджанське уперше долучилося до Європейського тижня мобільності 2012 року. Хоча міська влада витратила на ЄТМ менш ніж 1000 євро, вона вміло скористалася місцевими мережами громадських організацій і їхніми зв'язками зі школами та компаніями. Залучивши добровольців із усіх відділів і секторів, Кросно склало програму заходів усього за один місяць – справжній рекорд! Кампанію активно підтримали мер міста, працівники міської ради, директори дитячих садочків і шкіл та місцеві громадські спілки.

Упродовж Тижня мобільності місто організувало велосипедні змагання для дітей і сімей, щоб популяризувати велоспорт, а також інвестувало в облаштування велодоріжки від центру міста до найбільшої зеленої зони. Крім того, відбулися змагання з активних подорожей серед працівників компаній та була складена освітня програма для початкової школи, яка пропагувала безпечний та екологічний транспорт.

Агітаційний експрес

Хоча Кросно-Оджанське організувало кампанію у дуже стислі терміни, воно заручилося політичною підтримкою з боку місцевої адміністрації і мера міста. Це надихнуло до дій місцеву спільноту і привабило більше партнерів і прихильників – спонсорами ЄТМ у Кросно були національний уряд, місцеві інженерні компанії та приватні фірми.

ЛЕОН: екологічні національні, регіональні та локальні плани мобільності

Іспанське місто Леон поєднало Європейський тиждень мобільності з національною Стратегією ефективного та ощадного споживання енергії, створивши умови для обміну ідеями між громадянами та урядовцями міста і регіону. Вони обговорили регіональну стратегію щодо електромобілів. Відбулася презентація оновленої пішохідної та велосипедної інфраструктури. Упродовж ЄТМ говорили про усілякі види екологічного транспорту, зацікавивши усі верстви населення, зокрема дітей, людей старшого віку та муніципальних службовців. У місті з'явилася нова схема погодинного прокату велосипедів і курси еко-водіння. Міська рада разом із Мережею міст, де люблять ходити пішки організувала інформаційні акції просто неба – екскурсії містом і передмістям та міський майданчик для гольфу, зроблений повністю із вторинних матеріалів.

Агітаційний експрес

Вийдіть за рамки місцевої акції – пов’яжіть свою ініціативу з регіональними дебатами, національними законами, що їх незабаром ухвалять, та поточними європейськими та глобальними проектами. Ви привернете до себе увагу зацікавлених громадян і медіа, сприятимете обміну думками про Ваші ініціативи, прорекламуєте проекти свого міста і обговорите проблеми з іншими містами, яким вдалося їх розв’язати. Леон подав чудовий приклад, торкнувшись під час ЄТМ національних, регіональних і навіть глобальних проблем.

ЛЮБЛЯНА: веселий тиждень без авто

Упродовж Європейського тижня мобільності – 2012 столиця Словенії налагодила співпрацю із різноманітними партнерами (від місцевих і регіональних організацій і компаній-перевізників до посольств та установ ЄС), подарувавши своїм жителям веселий тиждень, сповнений розмаїтих заходів: екскурсій і велосипедних прогулянок історичними пам’ятками міста, вуличних виступів протягом Тижня без авто і флеш-мобу на тему ЄТМ-2012 «Рухатися у правильному напрямі». На деяких вулицях у середмісті на цілий тиждень перекрили автомобільний рух, а мешканців запросили скористатися публічним прокатом велосипедів і громадським транспортом. Під час ЄТМ презентували і постійний проект – громадський транспорт на виклик для неповносправних людей. Цю систему обслуговування на вимогу випробували у рамках проекту CIVITAS ELAN – тоді у великих пішохідних зонах міста працювало два електромобілі. Організаторів ЄТМ-2012 очолив заступник мера. До команди входили 19 відділів міської ради, державні компанії, майже всі школи та громадські організації Любляни – завдяки цьому усі заходи відвідала сила-силенна журналістів.

Агітаційний експрес

Європейський тиждень мобільності став чудовою нагодою для місцевого перевізника: він запустив нові автобусні маршрути від Любляни до ближніх сіл та поінформував пасажирів про це, а також про нові тарифні зони оплати проїзду. Ваша організація може легко скористатися увагою медіа та місцевої громади до ЄТМ, щоб розповісти про поліпшення транспортної системи та зміни у схемі міської мобільності.

НЕАПОЛЬ: місто для машин стало містом для людей

Під час торішнього Європейського тижня мобільності Неаполь, який споконвік був містом для машин, вирішив узятися за популяризацію велосипедної інфраструктури та пішохідних зон. Він облаштував інформаційні стенди про альтернативні види транспорту, організував велосипедні екскурсії містом, провів громадське обговорення інфраструктури для неінтенсивного руху у Неаполі та випробував схему погодинного прокату велосипедів Бі-Грін. Зони з низьким рівнем викидів набули розголосу під час відкриття набережної, на яку заборонено в’їзд авто, а упродовж Неапольського фестивалю велосипедів ровери отримали перевагу в русі у центрі міста.

Міська влада організувала силу-силенну веселих і повчальних акцій у співпраці з місцевими громадськими асоціаціями та міжнародними організаціями у галузі охорони довкілля на кшталт Всесвітнього фонду природи та Грінпісу. У всіх на устах було слово «смарт», адже під час велосипедних прогулянок, дебатів на тему міської мобільності, фотоконкурсу серед велосипедистів і двох перегонів використовували та рекламували новий застосунок для смартфона, що за його допомогою можна спланувати подорож містом.

Агітаційний експрес

ЄТМ – це чудова нагода офіційно презентувати нову інфраструктуру громадського транспорту, адже у цей час мешканці міста і журналісти більше цікавляться екологічними проблемами. Неаполь подав прекрасний приклад: під час Тижня мобільності – 2012 він відкрив нову станцію метро, презентував 20-кілометрову велосипедну доріжку до зеленої зони і заборонив в'їзд машин на набережну. Оскільки ці заходи відвідав мер міста, про них повідомили усі медіа. Довкола цих об'єктів організували не одну акцію, привернувши до них увагу громадян.

ТАЛЛІНН: альтернативна мобільність для молоді

Це балтійське місто присвятило Європейський тиждень мобільності дітям і відповідним чином вибудувало свою стратегію: концепція сталої мобільності мала виглядати знайомо і привабливо для дітей – так з'явився Снупсі. Ця мила блакитна іграшка проводила уроки правил дорожнього руху для найменших діток і організувала гру «Вулична змія» – напрочуд популярний у Європі проект, коли діти отримують бали щоразу, як дістаються до школи пішки або на велосипеді.

Про дорослих теж не забули – у п'ятницю ввечері у центрі міста перекрили кілька вулиць і провели там Нічне катання на скейтах. Водії авто отримали шанс безкоштовно проїхатися громадським транспортом – і кількість пасажирів зросла на 10 відсотків. Крім того, під час Європейського тижня мобільності відбулися піші прогулянки Північчю та з'явилися нові периферійні автостоянки.

Агітаційний експрес

Міській владі не так легко облаштувати постійну пішохідну зону, адже багато мешканців обурюватимуться таким рішенням. Таллінн зумів уникнути громадського опору – спочатку він заборонив в'їзд авто на одну із вулиць під час Європейського тижня мобільності, потім організував низку велосипедних акцій і, врешті-решт, зробив вулицю пішохідною назавжди. Тепер цією вулицею, що з'єднує середмістя, торгову площу і аеропорт, можуть рухатися тільки люди і велосипеди!

ВІТОРІЯ-Г'АСТЕЙЗ: скористайтеся місцевими ресурсами

Зелена столиця Європи – 2012 заохотила своїх жителів користуватися екологічним транспортом, організувавши тематичні акції, щодня присвячені іншому видові еко-транспорту. У співпраці з місцевими громадськими організаціями, Віторія-Г'астейз підготувала розмаїту програму заходів, які переконували, що стала мобільність – це весело і цікаво. До прикладу, міська влада показала, як можна по-іншому використати дороги і стоянки – вона створила бібліотеку просто неба на одній із центральних стоянок і провела захопливий матч із велосипедного поло на головній вулиці міста.

Упродовж тижня відбулося чимало змагань і конкурсів, які привабили до себе жителів, що брали участь і у культурних заходах і вуличних акціях на кшталт показу мод на двох колесах. Громадяни довели свою прихильність відновлювальній енергії, натискаючи педалі заради екологічного концерту до Дня без авто, під час якого використовували тільки енергію сонця і педалей.

Агітаційний експрес

Плануючи ЄТМ, усюди згадуйте про нагороди чи титули, які виграло чи за які змагається Ваше місто – так Ви привернете увагу громадян і засобів масової інформації. Завдяки титулові «Зелена

столиця Європи – 2012» Європейський тиждень мобільності у Віторія-Гастейз висвітлювали не тільки місцеві, а й національні медіа.

Реп на тему сталої мобільності – ідеї з Фінляндії

Прекрасний спосіб прорекламувати Європейський тиждень мобільності знайшли Національні координатори Фінляндії. Вони запросили відому зірку підтримати їхню кампанію. Репер Пейлфейс («Блідолиций») пропагував у своїх піснях сталу мобільність і у соціальних мережах закликав людей користуватися громадським транспортом. Найпопулярніший співак Фінляндії ніколи не брав участі у подібних агітаційних заходах, тому ЄТМ отримав силу-силенну нових прихильників.

Національний день роботи з дому та акція «У День без машин усі авто сплять у гаражі» також привабили чимало учасників до подій, що відбувалися наживо і у соціальних мережах. Під час цих заходів спеціальна онлайн-програма рахувала кількість кілометрів і тон двоокису вуглецю, які «зэкономили» учасники. Ще більшого розголосу подіям надала співпраця з проектом ELTIS (Європейська платформа заради сталої міської мобільності) і Фінським тижнем велоспорту, чиї фахівці до того ж надали консультації щодо екологічних акцій і транспорту.

Агітаційний експрес

Чудовими здобутками може похвалитися містечко Лаппеенранта за 200 кілометрів від Гельсінкі. Завдяки напрочуд успішній кампанії, присвяченій громадському транспорту, кількість пасажирів автобусів зросла на 60-220% залежно від маршруту. Провівши дводенний рекламний захід, місцева автобусна компанія вирішила знизити ціну квитка на період з вересня до січня.